

<http://www.tyden.cz/chat-s-osobnosti/ktere-vsechny-nemoci-dokazou-odhalit-laboratorni-testy-odpovidal-mudr-petr-podrouzek> 885/

28. 3. 2017

TÝDEN.cz

[Hlavní strana](#) > [Chat s osobností](#) > **Které všechny nemoci dokážou odhalit laboratorní testy?**
Odpovídal MUDr. Petr Podroužek

Které všechny nemoci dokážou odhalit laboratorní testy? Odpovídal MUDr. Petr Podroužek

Laboratorní testy dnes odhalí kdejakou nemoc či nebezpečí jejího vzniku. Zajímá vás, co všechno se dá zjistit díky laboratorní diagnostice? Co ukáže zvýšená hladina homocysteinu nebo jak se testují nesnášenlivost lepku či alergie? Je nutné čekat, až vám vyšetření předepíše lékař? Odpovídal MUDr. Petr Podroužek.

MUDr. Petr Podroužek, CSc., působí jako odborný ředitel EUC Laboratoří, s. r. o. Po absolvování lékařské fakulty a získání atestací v oboru klinické biochemie a gynekologie a porodnictví pracoval do roku 2002 jako vedoucí Ústředních laboratoří Ústavu pro péči o matku a dítě v Podolí. Podílel se jako zakladatel na vzniku nestátních zdravotnických laboratoří AeskuLab, kde dlouhodobě zastával pozici ředitele. Ve vedení EUC Laboratoří pracuje od roku 2010.



v naší péči

Chat

- **SK**

Které všechny nemoci nedokážou odhalit laboratorní testy?

- **Host chatu**

Současné laboratoře jsou v diagnostice onemocnění velice efektivní a troufám si říct, že se stále zdokonalují. Problémy mohou nastat například u průkazů řady infekčních nemocí založených na průkazu protilátek, pokud pacient přijde v období hned krátce po nákaze, kdy protilátky ještě nejsou vytvořeny (např. borelióza, tularémie). V mikrobiologii je to v případech, kde materiál není klinikem odebrán z místa, kde lze mikroorganismus nalézt. Toto platí i pro vysoce citlivé metody průkazu DNA. Doposud nám v diagnostice chybí ideální nádorové markery, které by i v časných stádiích s jistotou prokázaly přítomnost či nepřítomnost nádoru. Na počínající nádorové onemocnění mohou ale upozornit preventivní prohlídky, krevní obraz, vyšetření stolice na okultní krvácení, PSA u mužů. Velmi rychle se také v současnosti rozvíjejí metody průkazu změněné DNA v krvi (např. Septin9 a další), které jsou velmi nadějně.

- **IGR**

Měl by člověk chodit na laboratorní testy pravidelně?

- **Host chatu**

I když se cítíte zdraví, na pravidelné lékařské prohlídky by se nemělo zapomínat. Laboratoře zde vyšetřují zejména jaterní testy, lipidy (cholesterol, HDL a LDL cholesterol a triacylglyceroly), krevní cukr, vyšetření funkce ledvin, moč. U některých profesí pak navíc další specializovaná vyšetření. Pokud je člověk sledován lékařem pro nějaké onemocnění, je ještě důležitější vyšetření absolvovat a neodkládat, aby nedošlo ke zhoršení či nezvratným změnám zdraví.

- **DIS**

Jak je drahé pro pacienta - kolik musí zaplatit za laboratorní testy?

- **Host chatu**

Máte asi na mysli laboratorní vyšetření za přímou úhradu-pro samoplátce, které lze provést bez doporučení lékaře. Počet těchto pacientů, kteří aktivně přistupují ke kontrole vlastního zdraví, v laboratořích rok od roku stoupá. U nás v EUC Laboratořích si pacienti kontrolují nejčastěji krevní obraz a diferenciál /celkem 115.- Kč/, jaterní testy - ALT,AST,GGT /po 23.-Kč/, krevní tuky -cholesterol,HDL,LDL, triacylglyceroly /celkem 203,-Kč/ a vyšetření štítné žlázy –TSH,ft4 /celkem 360,-Kč/. Odběr krve u dospělého je za 48,-Kč. Laboratoř

poskytuje také cenově zvýhodněné okruhy a balíčky vyšetření, podrobnosti na www.euclaboratore.cz.

- **GF**

Je potřeba někdy laboratorní testy opakovat?

- **Host chatu**

Z čistě laboratorního důvodu (např. porucha přístroje) dnes již ojediněle. Laboratorní analyzátoři i současné vyšetřovací metody jsou dovedeny k vysoké dokonalosti, nad procesem vyšetření má personál stálou kontrolu, rychlý svoz vzorků (aby nedošlo k jejich poškození) by měla mít každá laboratoř zvládnutý. Pokud je pacient sledován pro konkrétní onemocnění – např. cukrovku, pak se krevní testy v lékařem navržených intervalech opakují.

- **WINTER**

Které nemoce nelze laboratorními testy zatím odhalit, ale v budoucnu půjdou odhalit?

- **Host chatu**

Obdobný dotaz je zodpovězen již výše.

- **Anna**

Dobrý den, pane doktore, jsem jeden rok dialyzovaná. Nyní od ledna řeším problém s napjatým citlivým břichem, nadměrnou plynatostí, nepravidelnou stolicí a tlakem na pravé straně v oblasti operované ledviny. Odběry byly na markry C 19 7.2, CEA 3.31, AFP 2.52, C 125 42.6. Vyšetření na gynekologii v pořádku, kolonoskopie v r. 2013, test na okultní krvácení před rokem. Bude třeba i dalších vyšetření? Děkuji mnohokrát na Váš odborný názor.

- **Host chatu**

Opravdu bych rád pomohl, laboratoř ale nemůže zastoupit ošetřujícího lékaře. Chybí nám k tomu znalost celé anamnézy, veškeré údaje z dokumentace, celkové vyšetření pacienta a jeho současný stav – a to i přesto, že některé údaje uvádíte.

- **Radek**

Dobrý den. Pokud mi lékař vezme krev při preventivní prohlídce, tak jaké choroby může laboratoř zjistit? Na které choroby musí být speciální odběr?

v naší péči

- **Host chatu**

U preventivní prohlídky je laboratoř běžně žádána o provedení jaterních testů (ALT,AST), lipidů (cholesterol celkový,HDL,LDL a triacylglyceroly), funkci ledvin (urea, kreatinin, kyselina močová), krevní cukr, krevní obraz včetně diferenciálního rozpočtu leukocytů, moč chemicky a sediment. Takto je zjišťován celkový stav pacienta včetně rizika onemocnění jater a ledvin, kardiovaskulárního rizika a rizika diabetu - cukrovky. Podle charakteru práce a jejího rizika se zařazují i další speciální vyšetření, která odpovídají hygienickým předpisům pro pracovní zařazení.

- **Sidonie**

Jsou testy pro řešení dlouhodobé únavy ?
Co řeší testy na Chlamidie a jak jsou drahé?

- **Host chatu**

Pro tak obecný příznak jako je únava je skutečně vhodné navštívit lékaře, který provede celkové vyšetření. Z laboratorních testů by jako základní asi přicházel do úvahy krevní obraz a diferenciál, jaterní testy, vyšetření krevního cukru, testy funkce štítné žlázy (vše již popsáno v předchozích dotazech), neměla být opomenuta možnost celiakie – nesnášenlivosti lepku (test tkáňová transglutamináza IgA a celková hladina IgA), vyšetření některých některých virových onemocnění (EBV, případně další). Testy na chlamydie – zde asi nejspíše Chlamydia pneumoniae jsou poměrně nákladné (IgA, IgG položka vždy 1150,-Kč) a měly by být provedeny po vyloučení běžnějších příčin uvedených výše.

- **Petra**

Mohu si laboratorní testy, které potřebuji také zaplatit?

- **Host chatu**

Možnost provést laboratorní testy bez doporučení lékaře, za přímou úhradu vyšetření, je zcela běžná. V EUC Laboratořích takto nabízíme celou paletu našich testů, podrobnosti na www.euclaboratore.cz. V dnešní uspěchané době mnohdy pacient obtížně nachází čas k návštěvě lékaře, přestože by si rád zkontroloval svůj cholesterol či krevní cukr a vyšetření i návštěvu lékaře odkládá, což může vést i k vážným následkům. Lékař také často nemá možnost vzhledem k aktuální diagnóze pacienta předepsat ta laboratorní vyšetření, o které jej pacient žádá. Mnozí pacienti si též najdou na internetu zcela nová vyšetření, která nejsou ještě hrazena ze zdravotního pojištění. Vyšetření v laboratoři samozřejmě nenahrazuje lékaře. V případě odchylek od referenčních tj. “normálních“ hodnot ve výsledkovém listu, kde jsou výsledky laboratoří pro samoplátce okomentovány, vždy doporučujeme obrátit na lékaře.

v naší péči

- **Eva Mnichová**

Dobrý den, pane doktore, četla jsem o možnosti vyšetřit najednou 112 různých látek způsobujících alergie. Můžu o vyšetření sama jako platící pacient samoplátce požádat a kolik to stojí? Děkuji za odpověď.

- **Host chatu**

EUC Laboratoře využívají pro diagnostiku alergie i poměrně unikátní přístroj ImmunoCAP ISAC. Z malého množství krve můžeme nyní v jediném vyšetření imunočipovou metodou vyšetřit najednou 112 různých různých alergenních složek (komponent) – tedy obrovský profil IgE protilátek daného pacienta. Výsledek poskytuje i široký obraz o specifických a zkřížených reakcích na alergeny. Rozlišení specifických a zkřížených reakcí je nesmírně důležité - pomáhá osvětlit skutečný sensibilizační profil pacienta a má velký význam pro efektivitu léčby. Blíže zase asi odkážu na náš web www.euclaboratore.cz . Vyšetření není zatím hrazeno ze zdravotního pojištění a je tedy určeno pro samoplátce.

- **Jana Jirásková**

Dobrý den, bojím se, že mám nesnášenlivost lepku. Poslední dobou mám deprese a jsem hrozně unavená. Co byste mi radil?

- **Host chatu**

Kromě návštěvy lékaře mohu za laboratoře poradit - můžeme provést vyšetření protilátek proti tkáňové transglutamináze IgA (anti-TG2-IgA) a celkových protilátek IgA a to i za přímou úhradu bez doporučení lékaře, rovnou raději udávám i naši cenu obou vyšetření pro samoplátce 616,-Kč. Předpokladem je konzumace potravin obsahujících lepek, při bezlepkové dietě hladina protilátek klesá. Pozitivní průkaz protilátek proti tkáňové transglutamináze IgA může potvrdit s vysokou spolehlivostí Vaše podezření. Schválně říkám podezření, protože konečnou diagnózu celiakie musí vždy provést lékař.

- **Iva**

Chtěla bych si nechat zkontrolovat krevní cukr, co se z krve vyšetřuje? Mohu si vyšetření na místě odběru zaplatit, nemám totiž doporučení od lékaře.

- **Host chatu**

Možnost provést vyšetření za přímou úhradu, bez doporučení lékaře je zcela běžná. I když jste asi v péči svého lékaře, kontrola navíc nikdy neuškodí. Kromě vyšetření krevního cukru - glukózy nalačno je vhodné provést i vyšetření tzv. glykovaného hemoglobinu (HbA1c), který podává informaci o průměrné hladině cukru za posledních 4-6 týdnů před odběrem. Výsledek pro samoplátce laboratoře vždy okomentují. Cena 258,-Kč + odběr u dospělého 48,-Kč.

v naší péči

- **Radek**

Dobrý den. Chodím na tzv. malé nebo občas velké odběry na gastro. Jaký je mezi nimi rozdíl?
Děkuji

- **Host chatu**

Bohužel jde o slangový výraz, mohou se pod tím skrývat různá vyšetření, proto se neodvažují komentovat.

- **Karel**

Pane Doktore, před několika lety jsem četl, že se při testech z kapky krve dá (i v polních podmínkách) zjistit náchylnost k onemocnění rakovinou. Údajně se jedná až o jedenáct druhů rakoviny, které se dají zjistit ještě předtím, než nemoc vůbec propukne. Tento problém zajímá nejen mne, ale i další osoby v mém okolí. Budeme moc rádi, pokud nám budete moci na náš dotaz odpovědět. Přeji krásný den. Karel (rozety@centrum.cz)

- **Host chatu**

Máte na mysli genetický předpoklad rizika výskytu onemocnění. Specializované laboratoře molekulární genetiky dnes pokud vím vyšetřují predispozici - riziko dědičného syndromu nádorů prsu a vaječníků (geny BRCA1, BRCA2), zhoubného melanomu, časnou detekci nádoru tlustého střeva (Septin9). Výsledky těchto testů by ale měl pacientovi, a to i v případě samoplátce, interpretovat lékař, aby nedošlo k nedorozumění a zbytečnému stresu pacienta. Řada dalších testů oboru molekulární genetiky je pak zaměřena k upřesnění diagnózy a léčby již odhalených nádorů. Podrobněji viz např. www.pathology.cz .

- **Vladimír**

Má vyšetření krve na hladinu homocysteinu nějakou vypovídající hodnotu?

- **Host chatu**

Zvýšená hladina homocysteinu v krvi se v současné době považuje za rizikový faktor onemocnění cév, ischemické choroby srdeční, mozkových příhod, potratů a vývojových vad plodu, zejména nervové soustavy. Uvažuje se i o možném vlivu na problémy s otěhotněním. Se zvýšenou hladinou homocysteinu se setkáváme u některých neuropsychických poruch a u osob se sníženým příjmem vitaminů B řady (B6, B12) (může hrozit u např. u seniorů, vegetariánů). Nebo se může jednat o vrozenou poruchu- v české a evropské populaci byly zjištěny časté mutace genů kódujících enzym zodpovědný za odbourávání homocysteinu (MTHFR). Podívejte se na odkaz k homocysteinu, stojí to za to na www.euclaboratore.cz .

v naší péči

- **Ladislav**

Dobrý den,
pane doktore mnoho let (15 a více) jsou u mně stále zjišťovány při každoročních prevent. LAB vyšetř. moči vysoké hodnoty Leukocitů (od 300 do 900), a to i přes opakované bezvýsledné nasazení antibiotik. Při posledním vyšetření byly u mně zjištěny v moči Epitelie (kulatá i plochá). Existuje přesnější lab. vyšetření moči či krve která by upřesnila léčbu i medikaci ? Může můj PL o toto vyšetření požádat ? Proplácí ho VZP ?
Děkuji za odpověď.

- **Host chatu**

Opravdu bych rád pomohl, laboratoř ale nemůže zastoupit ošetřujícího lékaře. Bez podstatně podrobnějších dat - anamnéza, časový sled, vyšetření pacienta a další se k Vašemu onemocnění opravdu nelze vyjádřit..

- **Petr**

Odhalí laboratorní testy prvoky, filária, plasmodium malariae, chlamydie, borrelie a schistosomy? Děkuji.

- **Host chatu**

Zde je odpověď jednoduchá – Ano. Některá tato vyšetření ale dělají pouze specializované laboratoře – např. malárie.

- **Jitka**

Dobrý den pane doktore. Můj známý má cirhosu jater. V životě si nedal víc než 2 piva. Teď už samozřejmě ani to ne. Dá se laboratorně zjistit etiologie cirhosisy? Všude z něj dělají notorika. Celá desetiletí užívá psychofarmaka, může být problém tady - případně dá se to vůbec prokázat? Moc děkuji.

- **Host chatu**

U dvou občasných piv je to určitě nezasloužené, tato příčina je tedy málo pravděpodobná. Příčinou přestavby jaterní tkáně bývají většinou viry hepatitidy, obstrukce („ucpání“) žlučových cest, toxické poškození – např. některé houby, - a mohou tam spadat i léky, ale v případech předávkování (např. Paracetamol – Paralen) a některé spíše vzácnější vrozené poruchy metabolismu.

v naší péči